

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

4 προτάσεις για το σχολείο σας γεμάτες Ελλάδα

Με το Νόμο 1982/90, η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση αποτελεί τμήμα των προγραμμάτων των σχολείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και της Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Σκοπός της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές/τριες τη σχέση του ανθρώπου με το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, να ευαισθητοποιηθούν για τα προβλήματα που συνδέονται με αυτό και να δραστηριοποιηθούν με ειδικά προγράμματα, ώστε να συμβάλουν στη γενικότερη προσπάθεια αντιμετώπισής τους. Η περιβαλλοντική εκπαίδευση αποτελεί βασικό πυλώνα της κοινωνίας των πολιτών για την αειφορική χρήση των πόρων και τη διαφύλαξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς για τις επόμενες γενιές. Ειδικότερα για την εκπαιδευτική κοινότητα (μαθητές, φοιτητές, εκπαιδευτικούς) οι επισκέψεις και οι ξεναγήσεις σε προστατευόμενες περιοχές μπορούν να διαδραματίσουν έναν εκπαιδευτικό ρόλο, συμπληρωματικό του σχολείου, αφού γίνονται αφορμή για στοχασμό και προβληματισμό πάνω σε ποικίλα περιβαλλοντικά και διαχειριστικά θέματα.

Η επαφή με τη φύση και την πραγματικότητα, η παρατήρηση και η επίλυση προβλημάτων σε πραγματικές συνθήκες είναι μερικές από τις μεθόδους που μπορούν να αξιοποιηθούν σε μια εκπαιδευτική επίσκεψη στην προστατευόμενη περιοχή, ενώ δεν υπάρχει δυνατότητα για κάτι τέτοιο στις διδακτικές αίθουσες.

Οι περιβαλλοντικές εκδρομές συνδυάζουν παροχή χρήσιμων γνώσεων και μιας διαφορετικής από τα συνηθισμένα διασκέδασης για τα παιδιά.

Για τις επισκέψεις αυτές είναι χρήσιμο να γίνεται στο σχολείο προεργασία, από την περιβαλλοντική ομάδα αλλά και από το σύνολο των μαθητών. Ομαδικές εργασίες επάνω σε συγκεκριμένη θεματολογία θα προετοιμάσουν το γνωστικό υπόβαθρο για να θεμελιωθούν οι γνώσεις που θα αποκτηθούν στην εκδρομή. Πηγές για την προεργασία μπορούν να βρεθούν στην εξειδικευμένη βιβλιογραφία που υπάρχει, στο internet και βέβαια από τους καθηγητές που ασχολούνται με τα περιβαλλοντικά. Επιπλέον, βοήθεια και πηγές μπορούμε να παρέχουμε και εμείς εφόσον μας ζητηθεί.

Μπορείτε να επιλέξετε όποιον προορισμό επιθυμείτε ή κάποιον από αυτούς που έχουμε να σας προτείνουμε. Με εμπειρία 25 χρόνων και σεβασμό εξυπηρετούμε δεκάδες σχολεία σε Ελλάδα και εξωτερικό.

Με έτοιμα προγράμματα, δοκιμασμένα, με πολύ καλές τιμές και επιλογή ξενοδοχείων και υπηρεσιών δίνουμε τις πλέον ανταγωνιστικές προσφορές.

Οι προτάσεις μας για τις περιβαλλοντικές - εκπαιδευτικές εκδρομές

1Η ΠΡΟΤΑΣΗ

Ν. ΕΒΡΟΥ [ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ – ΣΟΥΦΛΙ – ΦΕΡΡΕΣ]

ΔΕΛΤΑ ΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

Το **Δέλτα του Έβρου** είναι ένας σημαντικός υγρότοπος σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Είναι εδώ και πολλά χρόνια Προστατευόμενη Περιοχή, καθώς έχει πολύ μεγάλη αξία για την άγρια ζωή και τον άνθρωπο. Στο **Δέλτα του Έβρου** βρίσκουν καταφύγιο και τροφή χιλιάδες πουλιά όλες τις εποχές του χρόνου, ενώ αυτό αποτελεί ένα πολύ σημαντικό πόρο για την τοπική κοινωνία, αλλά και όλη την ανθρωπότητα, λόγω της αξίας που έχει για την αλιεία, την κτηνοτροφία, τη γεωργία, το κλίμα, την προστασία από τις πλημμύρες, την εκπαίδευση, την αναψυχή, τις επιστήμες.

Η βλάστηση στο δέλτα Έβρου λόγω της θέσης του δέχεται σημαντικές επιδράσεις από εκείνη που βρίσκεται στις πιο ανατολικές περιοχές όπως ο Εύξεινος Πότος και η Κασπία Θάλασσα.

Τα **Εκπαιδευτικά Προγράμματα** προσαρμόζονται πάντα στην ιδιαιτερότητα και τις απαιτήσεις των ομάδων που συμμετέχουν.

ΔΑΣΟΣ ΔΑΔΙΑΣ

Το Εθνικό Πάρκο Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου βρίσκεται στο μέσο του νομού Έβρου σε έκταση 428.000 στρ, από τα οποία τα 72.900 στρ. είναι αυστηρά προστατευόμενη ζώνη. Κατέχει ξεχωριστή γεωγραφική θέση σε διεθνές επίπεδο, καθώς βρίσκεται στο σταυροδρόμι μεταξύ Ασίας, Ευρώπης και Αφρικής και κοντά στον ανατολικότερο μεταναστευτικό διάδρομο πολλών ειδών πουλιών. Η εκτατική χρήση της γης από τον άνθρωπο στο βάθος των αιώνων έχει οδηγήσει στη διαμόρφωση ενός πλούσιου μωσαϊκού τοπίων με πολλές εναλλαγές. Τα διάκενα που δημιουργήθηκαν από διαταράξεις, όπως βόσκηψη, υλοτομίες αλλά και μικρής έκτασης και έντασης πυρκαγιές κατά το παρελθόν, καθορίζουν την ύπαρξη και επιβίωση των περισσότερων αρπακτικών πουλιών, παρέχοντας ευκολότερη πρόσβαση στην τροφή τους. Στην περιοχή έχουν καταγραφεί συνολικά 360-400 είδη φυτών, από τα οποία 25 είδη είναι ορχιδέες, 104 είδη πεταλούδων, 12-13 είδη αμφιβίων, 29 είδη ερπετών και 60-65 είδη θηλαστικών, εκ των οποίων 24 είναι νυχτερίδες. Επιπλέον, τα ιδιαίτερης αισθητικής τοπία με βραχώδεις σχηματισμούς, ρυάκια και ποτάμια, τα ενδημικά φυτά και τα σημεία γεωλογικού ενδιαφέροντος της περιοχής είναι υψηλής οικολογικής αξίας. Η οικολογική αξία του Δάσους Δαδιάς επισημάνθηκε το 1970 από Ευρωπαίους επιστήμονες, το 1980 η περιοχή ανακηρύχθηκε προστατευόμενη και από το 2006 έχει χαρακτηριστεί ως Εθνικό Πάρκο. Πλέον αποτελεί ένα από τα λίγα καταφύγια σπάνιων αρπακτικών πουλιών σε όλη την Ευρώπη, ενώ εδώ συναντάται ο μοναδικός αναπαραγόμενος πληθυσμός **Μαυρόγυπα στα Βαλκάνια**.

ΣΟΥΦΛΙ

Το Σουφλί είναι πόλη στο Νομό Έβρου. Είναι κυρίως γνωστό για την βιομηχανία του μεταξιού που αναπτύχθηκε εκεί τον 19ο αιώνα. Η πόλη είναι τοποθετημένη στην ανατολική μεριά του λόφου του Προφήτη Ηλία, ενός από τα τελευταία υψώματα της Ροδόπης. Είναι η έδρα του Δήμου Σουφλίου και βρίσκεται στο κέντρο του Νομού Έβρου, 65 χλμ βόρεια της Αλεξανδρούπολης και 50 χλμ νοτιοδυτικά της Ορεστιάδας. Το κέντρο της πόλης βρίσκεται σε απόσταση 500 μ. από τον Ποταμό Έβρο.

ΦΕΡΕΣ

Οι Φέρες (παλαιότερα Βήρα ή Φέραι) είναι κωμόπολη της περιφερειακής ενότητας Έβρου, έδρα της ομώνυμης δημοτικής ενότητας του δήμου Αλεξανδρούπολης. Έχει πραγματικό πληθυσμό 5.457 κατοίκους (2011). Η πόλη ιδρύθηκε γύρω από την οχυρωμένη μονή της Παναγίας της Κοσμοσώτειρας, την οποία ίδρυσε ο Ισαάκιος Κομνηνός και στην οποία έχει ταφεί και ο ίδιος (12ος αιώνας). Την περίοδο αυτή η περιοχή ονομαζόταν Βήρος, που σημαίνει τόπος κοντά σε βάλτους ή νερά. Η πόλη που δημιουργήθηκε γύρω από τη μονή πήρε το όνομα Βήρα.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

A) ΤΑ ΑΡΓΙΑΚΤΙΚΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.

B) ΜΕΤΑΞΙ – ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΑΣ

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τη σηροτροφία και τη σχέση της με την τοπική κοινωνία.
- Να διερευνήσουν την επίδραση του μεταξιού στην ιστορία, οικονομία και αρχιτεκτονική του τόπου.
- Να διαμορφώσουν θετική στάση απέναντι στο περιβάλλον.

Γ) ΝΕΡΟ - ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ

Το νερό ως πηγή ζωής, χρήση και αειφορική διαχείριση του νερού, σχηματισμός ποταμών, η διαδρομή τους, παραποτάμιο οικοσύστημα, ποτάμι και πολιτισμός, παραδοσιακή διαχείριση του νερού (νερόμυλοι, νεροτριβές κ.ά), περιβαλλοντικές πιέσεις, προστασία.

- Να μελετήσουμε και να χαρούμε το οικοσύστημα του ποταμού
- Να παρατηρήσουμε τις ανθρώπινες παρεμβάσεις
- Να μάθουμε για τη διαχείριση και τη χρήση του νερού
- Να συνειδητοποιήσουν την αξία του νερού.

Δ) ΡΥΠΑΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τα προβλήματα που έχουν σχέση με το νερό της περιοχής.
- Να διερευνήσουν μέσα από την επιτόπια καταγραφή του κινδύνους και τα προβλήματα που απειλούν τα υδάτινα συστήματα της περιοχής.
- Να καταδείξουν το πρόβλημα και να διαχειριστούν κρίσεις διαχείρισης υδάτινων αποθεμάτων ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες.
- Να διαμορφώσουν θετική στάση και υπεύθυνη συμπεριφορά απέναντι στο περιβάλλον.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες στο να παρατηρούν, να μετρούν, να καταγράφουν, και να ταξινομούν.
- Να συνειδητοποιήσουν την αξία του νερού.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1η ημέρα. Αναχώρηση πρωί από το σχολείο, άφιξη με ενδιάμεσες στάσεις στην Αλεξανδρούπολη. Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο. Επίσκεψη στο κέντρο ενημέρωσης Τραιανούπολης- ενημερωτική βιντεοπροβολή, επίσκεψη στο Δέλτα του Έβρου, συνοδεία στον υγρότοπο με λεωφορείο καθώς και υδάτινη διαδρομή με τις παραδοσιακές πλάβες. Κατά τη διάρκεια της περιήγησης παρέχεται στους επισκέπτες ο κατάλληλος εξοπλισμός παράτησης όπως τηλεσκόπια και κιάλια.

2η ημέρα Αλεξανδρούπολη - Δάσος Δαδιάς κέντρο ενημέρωσης, πεζοπορία στο παρατηρητήριο αρπακτικών, – Σουφλί Μουσείο Μεταξιού. Άφιξη στο ξενοδοχείο αργά το απόγευμα.

3η Ημέρα . Αναχώρηση από την Αλεξανδρούπολη, συνεχίζουμε για τις Φέρες επίσκεψη στην Παναγία Κοσμοσώττρα, συνεχίζουμε για την Κομοτηνή, στάση σύντομη γνωριμία με την πόλη προαιρετική επίσκεψη στο αρχαιολογικό μουσείο. Επιστροφή στη Θεσσαλονίκη αργά το απόγευμα.

Περιλαμβάνονται

2 ή 3 διανυκτερεύσεις σε 2/3 κλινα δωμάτια σε επιλεγμένα συνεργαζόμενα ξενοδοχεία. Ημιδιατροφή. Πικ – Νικ κατά την διάρκεια επισκέψεων στη φύση – πεδίο. Μεταφορά με σύγχρονα τουριστικά λεωφορεία. Έμπειροι συνοδοί για την υλοποίηση των προγραμμάτων. Όλα τα προγράμματα περιλαμβάνουν τη χρήση του απαραίτητου για κάθε δράση εξοπλισμού, την οργάνωση των δράσεων, ενημέρωση για τη περιοχή. Είσοδοι στα κέντρα ενημέρωσης και στα επιλεγμένα μουσεία. Ασφάλεια Αστικής ευθύνης.

Για τις υπαίθριες δραστηριότητες απαιτείται κατάλληλος εξοπλισμός (αδιάβροχα παπούτσια, σακίδιο πλάτης, προστασία από τον ήλιο και το κρύο.

2Η ΠΡΟΤΑΣΗ **ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ – ΘΡΑΚΗ**

Μία περιοχή τόσο κοντά μας, αλλά και τόσο άγνωστη στους περισσότερους.

Μια περιοχή πλούσια σε φυσικό περιβάλλον (4 εθνικά πάρκα), ιστορία, λαογραφία και κυρίως πολυπολιτισμική ή οποία έχει να δώσει πολλά στους επισκέπτες της.

ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΟΡΟΣΕΙΡΑΣ ΡΟΔΟΠΗΣ

Η οροσειρά της **Ροδόπης** συνθέτει ένα πολύτιμο μωσαϊκό οικοσυστημάτων της Βαλκανικής χερσονήσου και αποτελεί μία από τις πλέον ενδιαφέρουσες οικολογικά περιοχές της Ευρώπης, λόγω της μεγάλης βιοποικιλότητας που παρουσιάζει (σχεδόν το 60% των ειδών που απαντώνται σε όλη την Ευρώπη υπάρχουν εδώ). Σε αυτό συνετέλεσε η γεωγραφική της θέση (σημείο συνάντησης της βαλκανικής, ιρανοκασπικής και μεσογειακής χλωρίδας και πανίδας), η γεωλογική σύσταση και γεωμορφολογία της, καθώς και το γεγονός ότι δεν καλύφθηκε από παγετώνες την τελευταία εποχή των παγετώνων. Ως αποτέλεσμα, πολλά είδη της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης βρήκαν καταφύγιο στη Ροδόπη, ο ορεινός όγκος της οποίας σηματοδοτεί το νοτιότερο όριο της εξάπλωσής τους. Το Εθνικό Πάρκο Οροσειράς Ροδόπης φιλοξενεί τα εκτενέστερα και παραγωγικότερα δάση της Ελλάδας και ορισμένα από τα λιγότερο αλλοιωμένα φυσικά οικοσυστήματα της Ευρώπης, ενώ παρέχει καταφύγιο σε μεγάλο αριθμό ζώων τα οποία χρήζουν ειδικής διαχείρισης λόγω της ιδιαιτερότητάς τους, όπως η Καφέ Αρκούδα, το Αγριόγιδιο, ο Αγριόκουρκος, η Αγριόκοτα κ.α.

ΠΟΤΑΜΟΣ ΝΕΣΤΟΣ

Πηγάζει από το όρος Σκόμιο (Ρίλα) στη Βουλγαρία διανύει 100 χλμ σε βουλγαρικό και 135 χλμ σε Ελληνικό έδαφος, συνολικό μήκος 235 χλμ. Εκβάλλει στο Θρακικό πέλαγος απέναντι από την Θάσο

«**Τα Στενά του Νέστου**» περιλαμβάνονται στις υδροτοπικές περιοχές NATURA 2000. Είναι μια στενή κοιλάδα που βρίσκεται μεταξύ Σταυρούπολης και Τοξοτών και διασχίζεται από τον ποταμό Νέστο. Παράλληλα με το ποτάμι υπάρχει μονοπάτι που ξεκινά από τη Γαλάνη, ενώ η διαδρομή με το τραίνο είναι μαγευτική. Στην περιοχή υπάρχουν σπάνιοι τύποι οικοτόπων, σπάνια φυτά (χαμπερέλεα, ράνος της Ροδόπης, αγριοπασχαλιά) και σπάνια ζώα (βίδρα, βάρβος, σπικάρης, πετρίτης, κ.λ.π.)

ΛΙΜΝΗ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΕΓΜΑ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΩΝ

Η **λίμνη Βιστωνίδα** είναι ένας από τους ομορφότερους υδροβιότοπους της Ελλάδας, με λιμνοθάλασσα και λιμναία χαρακτηριστικά. Εκτείνεται στις Π.Ε Ξάνθης και Ροδόπης, με έκταση 42.000 στρέμματα περίπου και μέσο βάθος 2,5 μέτρα.

Η ιδιαιτερότητα της λίμνης, έγκειται στο γεγονός, ότι στο βόρειο τμήμα της έχει γλυκό νερό, ενώ στο νότιο αλμυρό ή υφάλμυρο. Αυτό συνεπάγεται μεγάλη ποικιλία σε είδη χλωρίδας και πανίδας. Αλμυρίκια, καλαμώνες, κατακλυσμένα έλη αλμυρού και γλυκού νερού περιβάλλουν τη Βιστωνίδα. Μέχρι σήμερα στη λίμνη έχουν καταγραφεί 21 είδη ψαριών (2 από αυτά είναι ενδημικά: η Γελάρτζα και η Θρίτσα, ενώ από τα στόμια επικοινωνίας με τη θάλασσα εισέρχονται και θαλασσινά είδη, με αποτέλεσμα ο αριθμός τους να ανέρχεται στα 37. Ο φερωτός κόσμος των πτηνών που συναντάμε στην περιοχή είναι εντυπωσιακός, τόσο σε αριθμούς, όσο και σε ποικιλία ειδών. Μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί σχεδόν 326 είδη πουλιών με σημαντικότερα το Κεφαλούδι, τον Αργυροπελεκάνο τους Ερωδιούς και τα Φοινικόπτερα (Φλαμίνγκο).

ΠΟΜΑΚΟΧΩΡΙΑ

Πομακοχώρια ονομάζονται τα χωριά στον ορεινό όγκο της Ροδόπης με Πομακικό πληθυσμό, κατά κύριο λόγο. Στην Ελλάδα, Πομακοχώρια συναντάμε στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης και Έβρου. Λόγω του ορεινού χαρακτήρα της περιοχής αλλά και των προβλημάτων της μειονοτικής εκπαίδευσης, τα Πομακοχώρια είναι αρκετά απομονωμένα και έχουν διατηρήσει το γραφικό χαρακτήρα τους, την παραδοσιακή αρχιτεκτονική των σπιτιών και τον ιδιαίτερο πολιτισμό των Πομάκων.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α) ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ. ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ.

(Επίσκεψη στις πηγές Αρκουδορέματος, ρυάκια, Νέστο ή Κόσσουνθο ποταμό εκβολές στη λίμνη Βιστωνίδα)

Το νερό ως πηγή ζωής, χρήση και αειφορική διαχείριση του νερού, σχηματισμός ποταμών, η διαδρομή τους, παραποτάμιο οικοσύστημα, ποτάμι και πολιτισμός, παραδοσιακή διαχείριση του νερού (νερόμυλοι, νεροτριβές κ.ά), περιβαλλοντικές πιέσεις, προστασία.

- ✓ Να γνωρίσουν οι μαθητές τα προβλήματα που έχουν σχέση με το νερό της περιοχής.
- ✓ Να διερευνήσουν μέσα από την επιτόπια καταγραφή του κινδύνου και τα προβλήματα που απειλούν τα υδάτινα συστήματα της περιοχής.
- ✓ Να καταδείξουν το πρόβλημα και να διαχειριστούν κρίσεις διαχείρισης υδάτινων αποθεμάτων ως υπεύθυνοι και ενεργοί πολίτες.
- ✓ Να διαμορφώσουν θετική στάση και υπεύθυνη συμπεριφορά απέναντι στο περιβάλλον.
- ✓ Να αναπτύξουν δεξιότητες στο να παρατηρούν, να μετρούν, να καταγράφουν, και να ταξινομούν.
- ✓ Να συνειδητοποιήσουν την αξία του νερού.

Β) ΣΤΑ ΠΕΤΡΙΝΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΚΑΙ ΤΟΞΩΤΑ ΓΕΦΥΡΙΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣ.

(Πεζοπορία σε παλιά πέτρινα μονοπάτια, οικισμούς και τοξωτά γεφύρια με ταυτόχρονη ενημέρωση για τρόπους κατασκευής τους, την σημασία στην οικονομία, εξέλιξη και ανάπτυξη της περιοχής)

- ✓ Να κατανοήσουμε την αδιάσπαστη σχέση ανθρώπου και φύσης και την αλληλεξάρτηση του φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος.
- ✓ Να προσεγγίσουμε το λαϊκό πολιτισμό, να ασυναντήσουμε τα στοιχεία που απόμειναν στο χώρο και δείχνουν μια ιδεολογία σεβασμού προς τη φύση.
- ✓ Να ανιχνεύσουμε το λιτό τρόπο ζωής του απλού ανθρώπου, ο οποίος λειτουργούσε στο μέτρο των πραγματικών του αναγκών.
- ✓ Να γνωρίσουμε χώρους οι οποίοι διατηρούν την ταυτότητα του ελληνικού τοπίου.
- ✓ Να αποκτήσουμε επίγνωση των σύγχρονων κοινωνικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών προβλημάτων των οικισμών.
- ✓ Να προτείνουμε πρακτικές που προστατεύουν το περιβάλλον και δημιουργούν προοπτικές βιώσιμης ανάπτυξης.

Γ) ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΑ ΔΑΣΗ ΤΗΣ ΡΟΔΟΠΗΣ.

(Αναγνώριση ίχνη ζώων και γενικά κλωρίδα και πανίδα).

- ✓ Να γνωρίσουμε το δασικό οικοσύστημα της περιοχής, τα είδη κλωρίδας και πανίδας.
- ✓ Να εντοπίσουμε τις ανθρώπινες παρεμβάσεις στα δάση και την επίδρασή τους σε αυτά.
- ✓ Να συνειδητοποιήσουμε την αξία του δάσους για τη ζωή των ζωντανών οργανισμών και για την ποιότητα της ζωής μας.
- ✓ Να συγκρίνουμε τη διαχείριση του περιβάλλοντος στην παλαιότερη εποχή με τη σημερινή.
- ✓ Να αποκτήσουμε ερευνητική διάθεση και να αναπτύξουμε δεξιότητες για παρατήρηση, καταγραφή, ταξινόμηση της ζωής σε ένα δασικό οικοσύστημα.
- ✓ Να εξοικειωθούμε με τη χρήση οργάνων.
- ✓ Να πλησιάσουμε το δάσος με όλες μας τις αισθήσεις, να χαρούμε την επαφή μαζί του και να εκφραστούμε καλλιτεχνικά. Να αντιληφθούμε τους κινδύνους που απειλούν το δάσος και να ευαισθητοποιηθούμε.
- ✓ Να λειτουργήσουμε ως ενεργοί πολίτες και να αναλάβουμε πρωτοβουλίες για την προστασία του δάσους.

Δ) ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ - ΦΥΣΗ

(Μάθουνε για την ασφάλεια στο βουνό, προσανατολισμός, αντιμετώπιση άγριων ζώων, επιβίωση, πυρασφάλεια, πρώτες βοήθειες κλπ.)

- ✓ Να βρεθούμε στον πυρήνα του Εθνικού Δρυμού και να γίνουμε ένα μαζί του.
- ✓ Να περπατήσουμε σε παλιά μονοπάτια και περάσματα ζώων. Να αγγίξουμε τ' ανάρια τους.
- ✓ Να αφουγκραστούμε τους ήχους και τις μυρωδιές της άγριας φύσης.
- ✓ Να χαρούμε τα χρώματα, τις παραξενιές, τα μυστήριά της, τα σπάνια φυτά της.
- ✓ Να αναζητήσουμε τη ανθρώπινη παρουσία από το παρελθόν ως σήμερα.
- ✓ Να εξερευνήσουμε, να παρατηρήσουμε, να μετρήσουμε, να συγκρίνουμε, να καταγράψουμε.
- ✓ Να αθληθούμε, να παίξουμε, να εκφραστούμε, να φανταστούμε.
- ✓ Να αγαπήσουμε τη φύση, να δράσουμε για την προστασία της και την ποιότητα της ζωής μας.

Ε) ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ- ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ «ΟΙΚΟΥΜΕΝΗ».

ΣΤ). ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

(Κανό – Flying Fox- Τοξοβολία - Διάφορα ομαδικά παιχνίδια κλπ) χρονική διάρκεια 4 περίπου ωρών σε συνεργασία με την Vistonis Outdoor Activities.

Σκοπός των παρακάτω εκδρομών είναι η επαφή των παιδιών με την Φύση μέσα από Βιωματικές Δραστηριότητες, καθώς και η ανάπτυξη των μεταξύ τους σχέσεων και η δημιουργία ομαδικού πνεύματος.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1^η ημέρα . Αναχώρηση από το σχολείο στις 07.30 άφιξη στη Ξάνθη – Τοξότες 11.00 όπου θα επισκεφτούμε τα **στενά του Νέστου** (Τοξότες), πεζοπορία 30' στο παραποτάμιο μονοπάτι και ενημέρωση για το οικοσύστημα του **αισθητικού δάσους**. Άφιξη στον ξενοδοχείο. Δείπνο, διαν/ση.

2η ημέρα. Αναχώρηση για την Λίμνη Βιστωνίδα- Πόρτο Λάγος. Το απόγευμα επίσκεψη – ενημέρωση στα Πομακοχώρια.

3η ημέρα Αναχώρηση από ξενοδοχείο. Άφιξη στο Παρανέστι επίσκεψη στο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας- Πεζοπορία στο μονοπάτι Αρκουδορέματος, τοξωτή Γέφυρα Διποτάμων και στον καταρράκτη της Αγίας Βαρβάρα ή πεζοπορία στο Δάσος Χαϊντούς και όξιους τυρφώνες. Άφιξη στη Θεσσαλονίκη το βράδυ.

Σημ. Το πρόγραμμα μπορεί να γίνει και με τρέινο από Θεσσαλονίκη.

Περιλαμβάνονται

2 ή 3 διανυκτερεύσεις σε 2/3 κλινα δωμάτια σε επιλεγμένα συνεργαζόμενα ξενοδοχεία.

Ημιδιατροφή.

Πικ – Νικ κατά την διάρκεια επισκέψεων στη φύση – πεδίο.

Μεταφορά με σύγχρονα τουριστικά λεωφορεία.

Έμπειροι συνοδοί για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Όλα τα προγράμματα περιλαμβάνουν τη χρήση του απαραίτητου για κάθε δράση εξοπλισμού, την οργάνωση των δράσεων, ενημέρωση για τη περιοχή.

Είσοδοι στα κέντρα ενημέρωσης και στα επιλεγμένα μουσεία.

Ασφάλεια Αστικής ευθύνης.

Το ανθρώπινο δυναμικό για την υλοποίηση των προγραμμάτων είναι:

Οδηγοί ποταμού IRF, διασώστες σε ορμητικά νερά Resque, 3 συνοδοί Βουνού Μέλη διασωστικών ομάδων, Οικοξεναγοί με πολύχρονη εμπειρία που γνωρίζουν πρώτες βοήθειες.

Για τις υπαίθριες δραστηριότητες απαιτείται κατάλληλος εξοπλισμός (αδιάβροχα παπούτσια, σακίδιο πλάτης, προστασία από τον ήλιο και το κρύο.

ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΣΚΟΠΟΣ του είναι:

- Η διαμόρφωση και αξιοποίηση ειδικών εκπαιδευτικών μέσων για την κατανόηση των Επιστημών στους τομείς των Μαθηματικών, της Φυσικής, της Πληροφορικής και γενικότερα των Φυσικών Επιστημών.
- Η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την καλλιέργεια και διάδοση στο ευρύ κοινό των Επιστημών, των Γραμμάτων, των Τεχνών και την εξοικειωσή του με έννοιες, ιδέες και παραστάσεις που προωθούν τον Πολιτισμό.
- Η συνεισφορά για την ευρύτερη επιστημονική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, αλλά και των φοιτητών αυριανών Λειτουργιών της Παιδείας.
- Η προτροπή και ενίσχυση για τη δημιουργία Εστιών Γνώσης και Επιστημών κατά τρόπο συμπληρωματικό με τη Δημόσια Εκπαίδευση.
- Η παροχή αρωγής σε κάθε δημόσια ή ιδιωτική προσπάθεια για την προαγωγή των Επιστημών, των Γραμμάτων και των Τεχνών, καθώς επίσης και σε πρωτοβουλίες για την εξύψωση του πολιτιστικού, μορφωτικού και επιστημονικού επιπέδου, ιδιαίτερος των μαθητών και των σπουδαστών.

Συμμετοχή των μαθητών σε μία από τις παρακάτω θεματικές ενότητες συνολικός χρόνος 3 περίπου ώρες.

Διαδραστική Έκθεση Πληροφορικής

Η Έκθεση Πληροφορικής αποτελείται από 9 θεματικούς κύκλους με αντίστοιχα αλληλεπιδραστικά εκθέματα

Διαδραστική Έκθεση Μαθηματικών

Η Έκθεση Μαθηματικών αποτελείται από 9 θεματικούς κύκλους με αντίστοιχα αλληλεπιδραστικά εκθέματα.

Διαδραστική Έκθεση Φυσικής

Η έκθεση φυσικής αποτελείται από 9 βασικές θεματικές ενότητες.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΕΦΥΡΑΣ ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

Η μακέτα της υπό κατασκευήν Γέφυρας δεσπόζει στο μέσο της κεντρικής αίθουσας του Εκθεσιακού Κέντρου, κάνοντας κατανοητή τη μέθοδο που ακολουθήθηκε για την οικοδόμηση. Στην κατανόηση της ιδιαιτερότητας της κατασκευής συμβάλλουν και τα φωτογραφικά εκθέματα που κοσμούν τους τοίχους της αίθουσας. Εξέχουσα θέση ανάμεσα στα άλλα εκθέματα κατέχει η ιστορική αναφορά στον εμπνευστή της Γέφυρας Ρίου – Αντιρρίου και θεμελιωτή της νεώτερης Ελλάδας, Χαρίλαο Τρικούπη. Η αίθουσα προβολής παρέχει τη δυνατότητα παρακολούθησης βίντεο με την προκατασκευαστική περίοδο, τα χρόνια της κατασκευής και τις εορταστικές εκδηλώσεις των εγκαινίων της Γέφυρας.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Η αξιέπαιστη προσφορά των Αρχαίων Ελλήνων στους τομείς της Φιλοσοφίας και των Καλών Τεχνών είναι πασίγνωστη. Το ίδιο γνωστή είναι και η προσφορά τους στο χώρο των Αρχαίων Επιστημών. Όμως η Τεχνολογία των αρχαίων Ελλήνων είναι σχετικά άγνωστη όπως και οι απίστευτες επιδόσεις τους στον τομέα αυτό.

Σκοπός του μουσείου είναι να αναδείξει αυτήν τη σχετικά άγνωστη πτυχή του αρχαιοελληνικού πολιτισμού και να αποδείξει ότι η τεχνολογία των Αρχαίων Ελλήνων λίγο πριν το τέλος του Αρχαιοελληνικού κόσμου ήταν εξαιρετικά όμοια με τις απαρχές της Σύγχρονης Τεχνολογίας. Για παράδειγμα οι κοχλίες και τα περικόχλια, οι οδοντωτοί τροχοί και οι κανόνες, οι τροχαλίες και οι ιμάντες, οι αλυστροχοί και οι αλυσίδες, οι υδραυλικοί ελεγκτές και οι βαλβίδες, οι προγραμματιστές και οι αυτόματοι πλογοί (εξαρτήματα όλα της μηχανής ενός σύγχρονου αυτοκινήτου) είναι μερικά μόνο από τα εφευρήματα των αρχαίων Ελλήνων. Αυτά τα κληροδοτήματα εξακολουθούν και σήμερα να αποτελούν τα δομικά στοιχεία της σύγχρονης τεχνολογίας μας, η εξέλιξη της οποίας θα ήταν αμφίβολη χωρίς την ανέξοδη και απροβλημάτιστη υιοθέτησή τους. Απλά χρειάστηκε πάνω από μια χιλιετία ωρίμανσης για να επανακτήσει η ανθρωπότητα αυτήν την αξιοθαύμαστη λησμονημένη τεχνολογία. Η εξερεύνηση αυτής της εποχής που η τεχνολογία αιχμής δεν κατοχυρωνόταν αποδεικνύει περίτρανα πόσα περισσότερα (από όσα νομίζουμε) χρωστά ο σύγχρονος Δυτικός Τεχνολογικός Πολιτισμός στους Έλληνες.

Και στα Τρία μουσεία υλοποιούνται ποικίλα εκπαιδευτικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ανάγκες και το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1η ημέρα Αναχώρηση πρωί από το σχολείο. Άφιξη στη Πάτρα με ενδιάμεσες στάσεις. Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο. Επίσκεψη στο **Κέντρο Παιδείας Επιστημών** παρακολούθηση του επιλεγμένου Διαδραστικού προγράμματος.

2η Ημέρα Αναχώρηση για την **Αρχαία Ολυμπία**. Ξενάγηση στον Αρχαιολογικό χώρο- Μουσείο. Συνεχίζουμε για το **Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας**. Άφιξη αργά το απόγευμα στο ξενοδοχείο

3η Ημέρα Αναχώρηση το πρωί από το ξενοδοχείο στάση στο **Μουσείο Γέφυρας** ξενάγηση – ενημέρωση για την κατασκευή της. Συνεχίζουμε για την **Ναύπακτο**. Άφιξη το βράδυ στη Θεσσαλονίκη

Περιλαμβάνονται

2 ή 3 διανυκτερεύσεις σε 2/3 κλινα δωμάτια σε επιλεγμένα συνεργαζόμενα ξενοδοχεία.

Ημιδιατροφή.

Πικ – Νικ κατά την διάρκεια επισκέψεων στη φύση – πεδίο.

Μεταφορά με σύγχρονα τουριστικά λεωφορεία.

Έμπειροι συνοδοί για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Όλα τα προγράμματα περιλαμβάνουν τη χρήση του απαραίτητου για κάθε δράση εξοπλισμού, την οργάνωση των δράσεων, ενημέρωση για τη περιοχή.

Είσοδοι στα κέντρα ενημέρωσης και στα επιλεγμένα μουσεία. Ασφάλεια Αστικής ευθύνης.

4Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΗΠΕΙΡΟΣ [ΠΙΝΔΟΣ]

Στα βορειοδυτικά της Ελλάδας, απλώνεται από το Ιόνιο Πέλαγος μέχρι τα σύνορα της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας, μια έκταση γης με όμορφες ακτές που σμίγουν στο βάθος με βουνά απλόχερα σπαρμένα, που χαίρεσαι την εξαιρετική άγρια ομορφιά τους. Αυτή είναι η Ήπειρος.

Στο εσωτερικό της Ηπείρου υπάρχουν αμέτρητα όμορφα βουνά, ποτάμια, λίμνες, δάση, όλα γεμάτα ζωή με σπάνια είδη του φυτικού και ζωικού βασιλείου, πολλά από αυτά απειλούμενα με εξαφάνιση και προστατευόμενα.

Η Ήπειρος με το παρθένο φυσικό περιβάλλον, τα ιστορικά μνημεία (αρχαιολογικοί χώροι, μαντεία), τα μουσεία, τα παραδοσιακά χωριά, τα ήθη και τα έθιμα, τη φιλοξενία και την παραδοσιακή μουσική, ικανοποιεί και τον πιο απαιτητικό επισκέπτη. Γνωρίστε μέσα από τις σελίδες που περιέχονται στο web site αυτό, τη μοναδική αυτή περιοχή, την Ήπειρο, με τις ατέλειωτες φυσικές ομορφιές, τη συναρπαστική μακραίωνη ιστορία που είναι παρούσα σε κάθε γωνιά της αλλά και τους φιλόξενους ανθρώπους της...

Οι επισκέψεις στο Περιβαλλοντικό Πάρκο «Μπουραζάνι» είναι οργανωμένες, πραγματοποιούνται καθημερινά τις απογευματινές ώρες και διαρκούν 1-2 ώρες. Κατά την διάρκεια αυτών γίνεται ενημέρωση των επισκεπτών σχετικά με :

- τα Γεωγραφικά και Ιστορικά στοιχεία της περιοχής του λεκανοπεδίου του Μπουραζανίου, της Κόνιτσας και της Μολυβδοσκέπαστης.
- τους Εθνικούς Δρυμούς.
- τις θέσεις Natura 2000 στην περιοχή.
- τα Ελληνο-Αλβανικά σύνορα.
- την ιδιαιτερότητα της περιοχής του Μπουραζανίου και τις μέχρι σήμερα ενέργειες για την προστασία της.

Μέσα στο Πάρκο Άγριας Ζωής υπάρχει άμεση οπτική επαφή με τα άγρια ζώα που φιλοξενούνται (ελάφια, πλατώνια, αγριοπρόβατα, αγριογούρουνα, κρι-κρι, και ζαρκαδία). Ακολουθεί πλήρης ενημέρωση για τα ζώα αυτά (συμπεριφορά, βιολογικός κύκλος κτλ), από τον κτηνίατρο του Πάρκου, στους ειδικά διαμορφωμένους χώρους Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Ευαισθητοποίησης.

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΒΑΛΙΑ ΚΑΛΝΤΑ

Το πάρκο βρίσκεται στα σύνορα του Νομού Γρεβενών με τον Νομό Ιωαννίνων, βόρεια της πόλης του Μετσόβου και περιφερειακά βρίσκονται τα χωριά Βωβούσα, Περιβόλι, Κρανιά και Μπλέα. Δεν υπάρχουν οικισμοί εντός των ορίων της προστατευόμενης περιοχής. Ο πυρήνας του Δρυμού καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της κοιλάδας της Βάλια Κάλντα («ζεστή κοιλάδα» στα Βλάχικα) και τις πλαγιές των γύρω κορυφών. Στον δρυμό ανήκουν και τα δύο μικρά ορεινά ρέματα, ο Σαλατούρας και το Ζεστό ρέμα, που ενώνονται με το Αρκουδόρεμα, τον ορμητικό παραπόταμο του Αώου. Ο Δρυμός περιλαμβάνει συνολικά 68.990 στρ. από τα οποία 33.490

ανήκουν στον πυρήνα και 35.500 στη ζώνη προστασίας. Αποτελεί έναν από τους σπουδαιότερους και παρθένους δρυμούς. Είναι από τους τελευταίους βιότοπους της καφετιάς αρκούδας, του λύκου και του αγριόγιδου. Κάθε χρόνο δεκάδες περιηγητές επισκέπτονται την κοιλάδα της Βάλια Κάλντα ώστε να θαυμάσουν τα μοναδικά και αξέχαστα τοπία της.

Σκοπός των παρακάτω εκδρομών είναι η επαφή των παιδιών με την Φύση μέσα από Βιωματικές δραστηριότητες, καθώς και να αναπτύξουν περισσότερο τις μεταξύ τους σχέσεις και το ομαδικό πνεύμα.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1^η Ημέρα Αναχώρηση από το σχολείο. Άφιξη στα Ιωάννινα με ενδιάμεσες στάσεις. Τακτοποίηση στο Ξενοδοχείο επίσκεψη στο **Μουσείο Βρέλη**.

2^η Ημέρα Ιωάννινα – Περιβαλλοντικό Πάρκο Μπουραζάνι πεζοπορία – επιλογή εκπαιδευτικού προγράμματος. Μονή Μολυβδοσκέπαστης

3^η Ημέρα Ιωάννινα Αναχώρηση το πρωί συνεχίζουμε για τα **Γρεβενά** επίσκεψη στο **Μουσείο Μαμούθ** ή στην **Βάλια Κάλντα** (Εθνικός Δρυμός). Άφιξη στη Θεσσαλονίκη αργά το απόγευμα.

Περιλαμβάνονται

2 ή 3 διανυκτερεύσεις σε 2/3 κλινα δωμάτια σε επιλεγμένα συνεργαζόμενα ξενοδοχεία.

Ημιδιατροφή.

Μεταφορά με σύγχρονα τουριστικά λεωφορεία.

Έμπειροι συνοδοί για την υλοποίηση των προγραμμάτων.

Όλα τα προγράμματα περιλαμβάνουν τη χρήση του απαραίτητου για κάθε δράση εξοπλισμού, την οργάνωση των δράσεων, ενημέρωση για τη περιοχή.

Είσοδοι στα κέντρα ενημέρωσης και στα επιλεγμένα μουσεία.

Ασφάλεια Αστικής ευθύνης.

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τσιμισκή 85, 7ος όροφος, Τηλ. 2310-238025

ΑΘΗΝΑ

Ιπποκράτους 58 Κολωνάκι 2ος όροφος, Τηλ. 210 6927000

Τηλ. Κέντρο: 2310 238 025

Email: info@mazi.travel

www.mazi.travel